

DOI: [10.32702/2307-2105-2019.2.16](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.2.16)

УДК 338

*О. М. Дороховський,
д. е. н., доцент, професор кафедри менеджменту
Міжрегіональної академії управління персоналом
О. І. Радзівський,
д. е. н., с. н. с., професор кафедри організації туристичної діяльності
Міжрегіональної академії управління персоналом*

ОСОБЛИВОСТІ СТИМУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

*Oleksandr Dorokhovskii,
Doctor of Science (Economics), Associate Professor, Professor, Department of Management,
Interregional Academy of Personnel Management
Oleksandr Radzievskii,
Doctor of Science (Economics), Professor, Chair of the Organization of Tourism Activities of the
Interregional Academy of Personnel Management*

PECULIARITIES OF STIMULATION OF SOCIO-ECOLOGICAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF REGIONS

З'ясовано особливості стимулювання сталого розвитку регіонів України. Зокрема, проаналізовано сучасний стан стимулювання регіонів України, виявлено основні недоліки при реалізації стимулюючих заходів в контексті забезпечення сталого розвитку регіонів України. основними недоліками стимулювання сталого розвитку є наступні: відсутність єдиної законодавчої бази стимулювання сталого розвитку регіонів (про що вже говорилось); відсутність стратегічного підходу у заходах стимулюючого характеру; відсутність комплексної методики застосування механізмів (інструментів, методів, важелів) задля досягнення сталого розвитку регіону; неефективність дій стимулюючого характеру, що здійснюються виконавчими органами влади різних рівнів; необґрунтоване, безсистемне надання переваги (пріоритету) одним регіонам над іншими в процесі стимулювання; відсутність внутрішньої мотивації регіону до саморозвитку та самоорганізації (очікування підтримки ззовні).

Визначено основні недоліки у теперішній системі стимулювання сталого розвитку регіонів: недосконалість законодавчої бази стимулювання сталого розвитку регіонів; відсутність стратегічного підходу у заходах стимулюючого характеру; відсутність комплексної методики застосування механізмів (інструментів, методів, важелів) задля досягнення сталого розвитку регіону; неефективність дій стимулюючого характеру, що здійснюються виконавчими органами влади різних рівнів; необґрунтоване, безсистемне надання переваги (пріоритету) одним регіонам над іншими в процесі стимулювання; відсутність внутрішньої мотивації регіону до саморозвитку та самоорганізації (очікування підтримки ззовні) тощо. Запропоновано практичні рекомендації щодо стимулювання соціально-еколого-економічного розвитку регіонів.

У підсумку можна стверджувати, що на сьогоднішній час в Україні попри певні спроби налагодити єдину систему стимулювання сталого розвитку регіонів, немає виваженої

комплексної політики стимулювання сталого розвитку регіонів. Зокрема, немає чіткої однозначної думки вчених в галузі регіональних досліджень з приводу комплексної методики застосування стимулюючих заходів щодо регіонів. Нагальною проблемою, що потребує вирішення є надання пріоритету одним регіонам над іншими в процесі реалізації заходів стимулюючого впливу на регіони України. Негативним наслідком таких недоліків у стимулюванні сталого розвитку регіонів України є втрата регіонами України мотивації до саморозвитку. Такий стан справ гальмує подальший поступ українського суспільства та особливо регіональних СЕЕ систем до сталого розвитку.

Досягнути максимально ефективного результату під час задоволення потреб регіону необхідно через регіональну політику у галузі стимулювання сталого розвитку регіону. Саме у цьому допоможе запропонована теорія стимулювання сталого розвитку регіонів. Адже, враховуючи всі аспекти стану регіональної соціо-еколого-економічної системи, увага акцентується на задоволення конкретних соціальних, екологічних та економічних потреб через стимулюючий вплив на господарюючі структури регіону для вироблення внутрішньої мотивації до забезпечення системою сталого розвитку. Потреб може бути безліч у кожній сфері функціонування регіону. Задоволення потреб регіону свідчатиме про вихід системи на шлях сталого розвитку регіону.

The peculiarities of stimulating sustainable development of the regions of Ukraine have been clarified. In particular, the current state of stimulation of the regions of Ukraine is analyzed, the main shortcomings in the implementation of stimulating measures in the context of ensuring the sustainable development of the regions of Ukraine are identified. The main disadvantages of promoting sustainable development are the following: lack of a single legislative framework to promote sustainable development of the regions (as already mentioned); lack of strategic approach in incentive activities; lack of a comprehensive methodology for applying mechanisms (tools, methods, levers) to achieve sustainable development of the region; ineffectiveness of actions of stimulating nature, carried out by executive authorities of different levels; unjustified, unsystematic preference (priority) for one region over others in the incentive process; lack of internal motivation of the region for self-development and self-organization (expectation of support from outside).

The main shortcomings in the current system of stimulation of sustainable development of regions are identified: imperfection of the legislative framework for stimulation of sustainable development of regions; lack of strategic approach in incentive activities; lack of a comprehensive methodology for applying mechanisms (tools, methods, levers) to achieve sustainable development of the region; ineffectiveness of actions of stimulating nature, carried out by executive authorities of different levels; unjustified, unsystematic preference (priority) for one region over others in the incentive process; lack of internal motivation of the region for self-development and self-organization (expectation of support from the outside), etc. Practical recommendations for stimulating the socio-ecological and economic development of the regions are offered.

As a result, it can be argued that, despite some attempts to establish a unified system of promoting sustainable development in the regions, there is no comprehensive policy to promote sustainable development in the regions. In particular, there is no clear-cut opinion of regional research scientists on the complex methodology for applying incentive measures to regions. An urgent problem that needs to be addressed is to give priority to one region over the other in the process of implementing stimulus measures to the regions of Ukraine. The negative consequence of such deficiencies in stimulating the sustainable development of Ukrainian regions is the loss of self-development motivation by the Ukrainian regions. This state of affairs hinders the further progress of Ukrainian society and especially regional SEE systems towards sustainable development.

Achieving the best possible result while meeting the needs of the region is necessary through a regional policy to promote sustainable development in the region. This is what the proposed theory of stimulating sustainable development of the regions will help. After all, taking into account all aspects of the state of the regional socio-ecological-economic system, the attention is focused on meeting specific social, environmental and economic needs through stimulating influence on the economic structures of the region to develop internal motivation to ensure the system of sustainable development. There can be many needs in every area of the region. Meeting the needs of the region

will signal the way in which the system is moving towards the sustainable development of the region.

Ключові слова: стимулювання, сталий розвиток, регіони, системність, соціальний, екологічний, економічний розвиток регіонів.

Keywords: stimulation, sustainable development, regions, systematic, social, ecological, economic development of regions.

I. Вступ

Попри відсутність стратегії стимулювання сталого розвитку регіонів, а також існуючі недоліки при розробці стратегічних пріоритетів стимулювання сталого розвитку регіонів України у різних сферах життєдіяльності, вітчизняні вчені активно працюють над виробленням теоретичних засад у даному напрямку. Зокрема, стратегічними аспектами сталого розвитку на регіональному рівні займалися такі вчені як Багров М.В., Буркинський Б.В., Варналій З.С., Вахович І.М., Герасимчук З.В., Данилишин Б.Г., Дацій Н.В., Долішній М.І., Кравців В.С., Приходченко А.А., Степанов В.М., Суховірський Б.І., Хвесик М.А. та ін.

Розглянемо деякі найвагоміші стратегії для досягнення сталого розвитку регіону через стимуляційні методи, запропоновані вченими. Буркинський Б.В., Степанов В.М., Харічков С.К. запропонували стратегію розвитку приморських регіонів Чорноморсько-Азовського басейну [1].

Питання стратегії стимулювання сталого розвитку детально розглянуто Приходченко А.А. На його думку, впровадження стратегії сталого розвитку дозволить об'єднати наявні в суспільстві ресурси для подолання існуючої системної кризи та надасть процесу реформ в Україні і модернізації її економіки осмисленого і перспективного характеру [2, с. 128]. В першу чергу це стосується регіонів України, де відбуваються основні процеси життєдіяльності населення.

Недоліком розглянутих праць, що розглядають стратегічні підходи до стимулювання сталого розвитку є те, що вони не пропонують дієву комплексну систему стимулюючих заходів по відношенню до регіональних соціо-еколого-економічних (СЕЕ) систем. А це унеможливує практичне впровадження стратегії сталого розвитку регіонів, яку вони пропонують.

Вагомим дослідженням у контексті стратегії стимулювання сталого розвитку регіонів України зроблено Герасимчук З.В. Зокрема, дане питання розроблено зі стратегічних позицій безпеки сталого розвитку регіону, що передбачає набір заходів відповідного впливу, які сприяють формуванню та задоволенню соціальних та екологічних потреб, і відображають життєві інтереси людини і суспільства при умові нанесення мінімальної шкоди навколишньому середовищу [3, с.289].

Власне стратегія стимулювання сталого розвитку на регіональному рівні, на нашу думку, повинна пропонувати теоретико-методологічні засади активізації сталого розвитку регіональних систем та забезпечення екологічної безпеки регіонів, визначати роль природних ресурсів у системі переходу України на модель сталого розвитку, перспективні напрями забезпечення сталого розвитку регіональних СЕЕ систем. Саме над цими питаннями працюють такі вчені як Герасимчук З.В., Гринів Л.С., Павлов Ю.А., Харічков С.К., Хлобистов Є.В., Шостак Л.В. та ін. [4]. Окремі аспекти цієї проблеми розглядали Дацій Н.В., Хвесик М.А. [5].

II. Постановка завдання

Дослідити теоретичні аспекти та визначити практичні рекомендації щодо стимулювання соціально-еколого-економічного розвитку регіонів.

III. Результати

Існуюча система державного стимулювання сталого розвитку регіонів в Україні на сьогоднішньому етапі розвитку є не досконалою, і не має системного характеру. А це в свою чергу не сприяє розвитку її регіонів, оскільки заходи стимулювання здійснюються безсистемно та не ціленаправлено, з існуванням порушень та недоліків у застосуванні. Результати моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2018 рік свідчать про нерівномірність стимулювання їх сталого розвитку (табл. 1).

Таблиця 1.

Результати моніторингу соціально-економічного розвитку регіонів за 2018 рік

Регіони	Загальне місце регіону		Динаміка	Місце регіону за напрямом											
	2017 р.	2018 р.		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
м. Київ	1	1	-	1	5	1	1	1	3	25	24	2	1	18	1
Харківська	2	2	-	15	16	7	4	2	5	13	2	1	8	2	5
Рівненська	3	3	-	17	10	23	7	14	9	5	1	18	3	1	8
Вінницька	7	4	+3	9	1	3	6	16	4	20	11	21	10	5	3
Дніпропетровська	4	5	-1	3	3	6	3	23	2	6	7	15	14	8	17
Чернівецька	5	6	-1	7	11	19	14	3	7	1	19	16	2	12	6

Тернопільська	6	7	-1	21	21	8	17	8	13	2	18	23	7	9	2
Київська	14	8	+6	10	7	10	9	11	1	3	16	5	21	11	24
Черкаська	16	9	+7	16	4	12	8	17	15	14	13	3	13	15	13
Полтавська	15	10	+5	14	2	15	2	21	17	24	20	12	11	10	4
Львівська	9	11	-2	6	9	18	12	13	8	10	12	17	6	20	12
Хмельницька	11	12	-1	22	8	16	18	6	14	8	9	11	12	16	9
Житомирська	12	13	-1	18	13	20	16	15	6	18	6	19	17	6	14
Волинська	10	14	-4	13	19	17	25	9	18	9	4	22	9	3	16
Кіровоградська	17	15	+2	20	15	14	24	4	16	7	8	4	16	14	21
Івано-Франківська	8	16	-8	8	6	24	15	19	10	15	14	24	4	13	20
Сумська	19	17	-2	23	12	9	11	10	23	11	15	6	15	4	18
Херсонська	18	18	-	11	23	22	13	5	20	19	5	10	19	19	11
Закарпатська	13	19	-6	2	22	4	23	7	21	4	17	25	5	24	7
Запорізька	20	20	-	4	14	5	22	24	11	23	22	14	20	7	15
Миколаївська	23	21	+2	12	20	11	20	20	22	12	3	20	18	21	19
Одеська	21	22	-1	5	18	21	21	12	12	16	21	13	22	17	22
Чернігівська	22	23	-1	19	17	13	19	18	19	17	10	9	23	25	10
Донецька	24	24	-	24	24	2	5	25	24	22	25	7	-	22	25
Луганська	25	25	-	25	25	25	10	22	25	21	23	8	-	23	23

Напрями:

- 1 - Економічна та соціальна згуртованість;
- 2 - Економічна ефективність;
- 3 - Інвестиційно-інноваційний розвиток та зовнішньоекономічна співпраця;
- 4 - Фінансова самодостатність;
- 5 - Розвиток малого та середнього підприємництва;
- 6 - Ефективність ринку праці;
- 7 - Розвиток інфраструктури;
- 8 - Відновлювана енергетика та енергоефективність;
- 9 - Доступність та якість послуг у сфері освіти;
- 10 - Доступність та якість послуг у сфері охорони здоров'я;
- 11 - Соціальний захист та безпека;
- 12 - Раціональне природокористування та якість довкілля.

Джерело:

<http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2019/05/Reytingova-otsinka-za-2018-rik-prezentatsiyi-materiali.pdf>

Основними недоліками у теперішній системі стимулювання сталого розвитку регіонів є наступні:

- 1) недосконалість законодавчої бази стимулювання сталого розвитку регіонів;
- 2) відсутність стратегічного підходу у заходах стимулюючого характеру;
- 3) відсутність комплексної методики застосування механізмів (інструментів, методів, важелів) задля досягнення сталого розвитку регіону;
- 4) неефективність дій стимулюючого характеру, що здійснюються виконавчими органами влади різних рівнів;
- 5) необґрунтоване, безсистемне надання переваги (пріоритету) одним регіонам над іншими в процесі стимулювання;
- 6) відсутність внутрішньої мотивації регіону до саморозвитку та самоорганізації (очікування підтримки ззовні) тощо.

Розглянемо більш детально кожен з недоліків в існуючій системі стимулювання сталого розвитку регіонів.

1. Недосконалість законодавчого забезпечення стимулювання сталого розвитку регіонів та механізмів стимулювання регіональних соціо-еколого-економічних (СЕЕ) систем. При аналізі законодавчої бази характеризуватимемо лише ті документи, що мають безпосередній вплив на стимулювання сталого розвитку.

Найближчі 7 років ефективність розвитку кожного регіону значною мірою залежатиме від того, як саме буде побудований процес стратегічного планування у 2019 році. Вже зараз в областях приступають до підготовки регіональних стратегій розвитку на 2021-2027 роки та планів заходів з їх реалізації. Проблемним моментом законодавства у галузі стимулювання сталого розвитку регіонів України, є ще й те, що нормативні акти, що були адаптовані в Україні (ратифіковані конвенції з питань сталого розвитку), не набули подальшої імплементації на регіональному рівні. Тобто ці норми стосуються всієї території України. Натомість регіональні особливості України при цьому не враховуються. Лише кілька міжнародних документів, що ратифіковані в Україні, беруть до уваги стан справ у регіонах України. Це, зокрема, ратифікована Рамкова конвенція про охорону та сталий розвиток Карпат, Торунська декларація про співробітництво в галузі охорони довкілля серед країн Центральної і Східної Європи.

Більшість документів, що існували до 2019 року, не відповідали на основоположні питання про сталий розвиток та про механізми стимулювання сталого розвитку регіонів України, а отже ці питання залишаються законодавчо не врегульованими. Тобто, нормативно-правова база у даному питанні не є основою для досягнення сталого розвитку регіонів через механізми їх стимулювання.

Зрозуміло, що без вдосконалення існуючих документів загальнообов'язкового характеру та прийняття нових, які б відповідали сучасним умовам господарювання, неможливо побудувати систему стимулювання розвитку регіонів для якісного перетворення регіональних соціо-еколого-економічних систем, а в результаті досягти сталого розвитку регіонів.

2. Відсутність стратегічного підходу у заходах стимулюючого характеру. Враховуючи вище зазначені недоліки у системі стимулювання, можна говорити, що в Україні відсутня стратегія стимулювання сталого розвитку. Заходи для активізації внутрішнього потенціалу регіональних систем у довгостроковому періоді розроблялись лише для окремих складових сталого розвитку. На жаль, стратегія сталого розвитку не прийнята до сих пір.

Відсутність стратегічного бачення розвитку регіонів через призму соціо-еколого-економічних процесів унеможливає виробленню внутрішньої мотивації регіональних СЕЕ систем до саморозвитку та самоорганізації. Основними причинами цього є існуючі недоліки у системі стимулювання сталого розвитку регіонів (стосуються центральних органів влади), а також неможливість чи небажання самостійного виправлення важкого соціально-економічного та екологічного стану регіону (з боку регіональних органів влади). Основними недоліками при розробці стратегічних пріоритетів стимулювання сталого розвитку регіонів України у різних сферах життєдіяльності є наступні:

1) в соціальній сфері: відсутність сприяння росту інтелектуального потенціалу населення регіонів; незначна кількість заходів, спрямованих на відновлення здоров'я, зниження смертності та збільшення народжуваності населення; відсутність реформ в системі оплати праці працюючого населення; недостатність стимулювання доступу до освіти всіх рівнів різних верств населення; уповільнення активізації заходів, спрямованих на подолання бідності в регіонах України;

2) в екологічній сфері: недостатній захист населення регіонів від шкідливого впливу наслідків аварії на ЧАЕС; погіршення екологічного стану річок та озер в регіонах України; зростання кількості відходів різного походження; не достатнє вирішення проблем, що існують у житлово-комунальній сфері України; недосконалість стимулювання екологізації промислових технологій; недостатня роль освітньої агітації та пропаганди у напрямку поширення ідей сталого розвитку регіонів України;

3) в економічній сфері: не сприяння конкурентоспроможності економіки регіонів; недосконалість стабілізації економіки регіонів України та нарощення темпів для подальшого зростання; недосконалість залучення фінансових інструментів стимулюючого впливу для забезпечення розвитку економіки регіонів України з позицій сталості; не сприяння малому та середньому підприємництву, недосконалість механізму сприяння екологічному підприємництву; зменшення залучення коштів до покращення стану соціальної та екологічної сфери регіону тощо.

Враховуючи розроблену теорію стимулювання сталого розвитку, слід пам'ятати, що стратегічна мета будь-якого регіону – його сталий розвиток. Середньостроковими завданнями повинні бути досягнення всіх виділених ознак сталого розвитку в контексті стимулювання. Короткостроковими завданнями є вирішення пакету соціо-еколого-економічних цілей регіону.

3. Відсутність комплексної методики застосування стимулюючих заходів. Недолік з цього питання пов'язаний із теоретичними напрацюваннями, що пропонуються для стимулювання сталого розвитку регіональних систем. Вітчизняні вчені у галузі регіоналістики протягом тривалого часу пропонують власне розуміння питання стимулювання сталого розвитку регіональних систем.

4. Неefективність дій стимулюючого характеру, що здійснюються виконавчими органами влади різних рівнів. Будь-який нормативно-правовий документ, що регламентує стратегічні пріоритети та методичні рекомендації, залишиться декларативним, якщо він не буде виконуватись.

Вагомим недоліком у питанні стимулювання сталого розвитку виконавчими органами влади є те, що міністерства, що мають пряме відношення до стимулювання сталого розвитку регіонів, не націлені у своїй діяльності на створення мотивації всередині регіональних СЕЕ систем щодо досягнення сталого розвитку.

Крім розглянутих центральних органів виконавчої влади, функціонують інші, однак на них не покладено обов'язки стимулювання розвитку регіонів, тим більше у напрямку досягнення регіональними СЕЕ системами сталого розвитку зовсім, або виконуються, але не в повній мірі. Не існує системної та узгодженої співпраці між міністерствами на вирішення різних суперечливих питань щодо сталого розвитку регіонів. Зокрема, конкретний захід стимулювання (наприклад, угода щодо регіонального розвитку), може реалізовуватись кількома міністерствами одночасно, причому кожне з міністерств застосовує свої інструменти стимулювання, що часто суперечать один одному. Більше того, виконання різних програм стимулювання регіонів залежать від фінансування, яке проводить Міністерство фінансів України.

Крім центральних органів виконавчої влади, в Україні діють регіональні органи виконавчої влади (обласні та міські адміністрації). Діяльність щодо стимулювання сталого розвитку своїх регіонів залежить в основному від коштів Державного бюджету. Це пояснюється тим, що більшість програм розвитку регіонів мають централізоване фінансування, натомість власних коштів не вистачає. Тому ефективність таких стимулюючих заходів є вкрай низькою, хоч і перспективною. Адже регіональні органи влади є більш компетентними у конкретних напрямках стимулювання сталого розвитку регіонів України, ніж центральні органи влади.

5. Необґрунтоване, безсистемне надання переваги (пріоритету) одним регіонам над іншими в процесі стимулювання. Недосконалість законодавчого та виконавчого механізму стимулювання сталого розвитку регіональних СЕЕ систем, відсутність стратегії стимулювання сталого розвитку регіонів України, недоліки у пропозиціях вчених щодо стимулювання регіональних СЕЕ систем породжують необґрунтоване, безсистемне надання переваг (пріоритету) одним регіонам над іншими в процесі стимулювання соціо-еколого-економічного розвитку регіонів України. Безумовно, підтримка регіонів за певними напрямками діяльності є бажаною і навіть потрібною. Водночас свідоме надання преференцій одним регіонам (податкові пільги, сприяння інвестиційним вкладенням, бюджетні дотації тощо), і не надання іншим, не сприяє дотриманню принципів сталого розвитку, а отже ставить під загрозу досягнення регіональними системами сталого розвитку.

Прикладом такого підходу з боку органів влади є неефективний розподіл бюджетних коштів між регіонами України. Більша частка асигнувань, наданих із держбюджету нижчестоящим бюджетам (в першу чергу це стосується бюджетів обласних) йде на задоволення соціальних потреб. Натомість коштів, що повинні розвивати бюджет розвитку регіонів, недостатньо. У цьому плані вдосконалення міжбюджетних відносин на рівні регіональних систем є надзвичайно вагомою проблемою.

6. Відсутність внутрішньої мотивації регіону до саморозвитку та самоорганізації з позицій сталості. На сьогодні заходи, що стосуються державної підтримки регіонів, зводились до надання проблемним регіонам дотацій та субвенцій з Державного бюджету. Проте зараз зростає необхідність стимулювання розвитку всіх регіонів із застосуванням диференційованої системи інструментів, які спрямовані не на усунення недоліків та проблем у регіональній політиці, а попередження їх, а також сприяння нарощенню внутрішнього соціо-еколого-економічного потенціалу регіону. Тобто стимулюючі заходи повинні сприяти появі внутрішньої мотивації регіону до саморозвитку та самоорганізації. Тільки в такому випадку можлива активність діяльності всередині регіонів України всіх суб'єктів – від науково-дослідних установ до органів виконавчої влади, спрямована на досягнення у довгостроковій перспективі сталого розвитку регіонів України.

Ще одним негативним аспектом у даному питанні є те, що мотивація регіонів може існувати у певній сфері життєдіяльності – соціальній, економічній або екологічній. Як правило, надається перевага соціально-економічній сфері, а екологічна сфера залишається поза увагою. Така ситуація не може існувати, оскільки всі питання, що стосуються сталого розвитку регіону повинні вирішуватись комплексно.

Також важливо, щоб стимулювання сталого розвитку регіонів у контексті вироблення внутрішньої мотивації регіонами України передбачало заохочення розвитку всіх регіонів – сильних і проблемних, розвинутих і нерозвинутих, донорів і реципієнтів (на жаль, цього на сьогодні не існує, оскільки перевага надається тільки проблемним регіонам). Тільки у такому випадку можна вивести соціальну, економічну та екологічну сфери регіонів України на траєкторію сталого розвитку.

Висновки

У підсумку можна стверджувати, що на сьогоднішній час в Україні попри певні спроби налагодити єдину систему стимулювання сталого розвитку регіонів, немає вираженої комплексної політики стимулювання сталого розвитку регіонів. Зокрема, немає чіткої однозначної думки вчених в галузі регіональних досліджень з приводу комплексної методики застосування стимулюючих заходів щодо регіонів. Нагальною проблемою, що потребує вирішення є надання пріоритету одним регіонам над іншими в процесі реалізації заходів стимулюючого впливу на регіони України. Негативним наслідком таких недоліків у стимулюванні сталого розвитку регіонів України є втрата регіонами України мотивації до саморозвитку. Такий стан справ гальмує подальший поступ українського суспільства та особливо регіональних СЕЕ систем до сталого розвитку.

Досягнути максимально ефективного результату під час задоволення потреб регіону необхідно через регіональну політику у галузі стимулювання сталого розвитку регіону. Саме у цьому допоможе запропонована теорія стимулювання сталого розвитку регіонів. Адже, враховуючи всі аспекти стану регіональної соціо-еколого-економічної системи, увага акцентується на задоволення конкретних соціальних, екологічних та економічних потреб через стимулюючий вплив на господарюючі структури регіону для вироблення внутрішньої мотивації до забезпечення системою сталого розвитку. Потреб може бути безліч у кожній сфері функціонування регіону. Задоволення потреб регіону свідчатиме про вихід системи на шлях сталого розвитку регіону.

Література.

1. Буркинський Б. В. Природопользование: основы экономико-экологической теории / Буркинський Б. В., Степанов В. Н., Харичков С. К. Одесса: ИПРЭИ НАН Украины, 1999. 350 с.
2. Приходченко А. А. Стратегія сталого розвитку: Навч. посіб. / А. А. Приходченко, В. І. Вовк, Н. І. Заїка. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2008. 412 с.
3. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія / З. В. Герасимчук Луцьк: Надстир'я, 2008. 528 с.
4. Гринів Л. С. Екологічно збалансована економіка: проблеми теорії: Монографія. / Л. С. Гринів Львів: ЛНУ ім. І.Франка, 2001. 240 с.
5. Дацій Н.В. Інвестиційна безпека інноваційного розвитку економіки // Інноваційно-інвестиційна і технологічна безпека трансформації регіональних економічних систем: монографія / за наук. ред. М.А. Хвесика. Київ: Наукова думка, 2013. С.177-236.

References.

1. Burkinskij, B. V. Stepanov, V. N. and Harichkov, S. K. (1999), *Prirodopol'zovanie: osnovy jekonomiko-jekologicheskoy teorii* [Nature Management: Fundamentals of Economic and Environmental Theory], IPRJeI NAN Ukrainy, Odessa, Ukraine.
2. Prykhodchenko, A. A. Vovk, V. I. and Zaika, N. I. (2008), *Stratehiia staloho rozvytku* [Steel Development Strategy], DDTU, Dniprodzerzhyns'k, Ukraine.
3. Herasymchuk, Z. V. (2008), *Rehional'na polityka staloho rozvytku: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Regional politics of steel development: theory, methodology, practice], Nadstyr'ia, Luts'k, Ukraine.
4. Hryniv, L. S. (2001), *Ekolohichno zbalansovana ekonomika: problemy teorii* [Environmentally balanced economy: problems and theories], LNU n. I.Franko, L'viv, Ukraine.
5. Datsii, N.V. (2013), *Investytsijna bezpeka innovatsijnoho rozvytku ekonomiky , Innovatsijno-investytsijna i tekhnolohichna bezpeka transformatsii rehional'nykh ekonomichnykh system* [Investment security of innovative economic development , Innovative-investment and technological security of transformation of regional economic systems], Naukova dumka, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 20.02.2019 р.